

**VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE
BEPALINGEN IN HET BODEMDECREET VAN 27 OKTOBER 2006 EN HET
DECREET VAN 23 DECEMBER 2011 BETREFFENDE HET DUURZAAM
BEHEER VAN MATERIAALKRINGLOPEN EN AFVALSTOFFEN**

Samenvatting

Dit wijzigingsdecreet verduidelijkt enkele asbestbepalingen in het materialendecreet en voorziet in de oprichting van een sectorraad asbest. Het voorziet een rechtsgrond voor het beheer van persoonsgegevens die worden bijgehouden in kader van data-inzameling over afvalstoffenproductie, -inzameling en -verwerking. Het geeft een rechtsgrond om de beheerders van online marktplaatsen verplichtingen op te leggen in kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Het bodemdecreet wordt aangepast aan de wijzigingen die in 2020 werden aangebracht in het Burgerlijk Wetboek.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit decreet wijzigt het bodem- en materialendecreet.

B. Inhoud

Het burgerlijk wetboek is in 2020 gewijzigd. Met dit wijzigingsdecreet wordt het bodemdecreet aangepast om in lijn te zijn met de nieuwe nummering.

Het materialendecreet bevat bepalingen die de verwerking vereisen van persoonsgegevens. Dit wijzigingsdecreet voorziet de rechtsgrond om persoonsgegevens te kunnen beheren in overeenstemming met de wetgeving rond bescherming van de privacy.

De online verkopen nemen een hoge vlucht. Dit impliceert dat er meer producenten zijn die rechtstreeks vanuit het buitenland producten verkopen aan eindgebruikers in Vlaanderen via online marktplaatsen. Deze producenten kunnen ook aangesproken worden op hun uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor die producten waarvoor een regeling van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt. Om te vermijden dat die hun verplichtingen ontlopen, wordt in het materialendecreet de rechtsgrond voorzien om ook de beheerders van online marktplaatsen aan te merken als producenten in kader van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Het wijzigingsdecreet voorziet in enkele verduidelijkingen met betrekking tot bepalingen over de inventarisatie en afbouw van asbest. Het voorziet de oprichting van een sectorraad asbest.

Impactanalyse

Dit wijzigingsdecreet heeft een zeer beperkte impact.

De meeste wijzigingen zijn van juridisch-technische aard. Ze brengen de bepalingen van bodem- en materialendecreet en hun uitvoeringsbesluiten in overeenstemming met andere wetgeving, met name het burgerlijk wetboek en de wetgeving met betrekking tot bescherming van de privacy.

De bepalingen rond asbest betreffen slechts een verduidelijking. De oprichting van een sectorraad asbest moet de controle op de certificatie-instellingen voor asbestdeskundigen ondersteunen.

De regeling rond online marktplaatsen zal zorgen voor een gelijk spelveld tussen producenten die vanuit België opereren en producenten die via verkoop op afstand buiten de landsgrenzen opereren.

Implementatie

Het is de bedoeling de wijzigingsbepalingen van de decreten onmiddellijk in werking te laten treden.

C. Totstandkomingsprocedure

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2021/315 werd afgeleverd op 4 augustus 2021.

De Inspectie van Financiën heeft op 7 september 2021 gunstig advies gegeven.

Het voorontwerp van decreet werd voor de 1^e keer principieel goedgekeurd op 17 september 2021.

De Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens heeft advies gegeven op 12 oktober 2021.

De Minaraad heeft advies gegeven op 14 oktober 2021.

De SERV heeft advies gegeven op 18 oktober 2021.

Het voorontwerp van decreet werd voor de 2^e keer principieel goedgekeurd op 3 december 2021.

De Raad van State heeft advies gegeven op 26 januari 2022.

C1. Bespreking adviezen Minaraad en SERV

De Minaraad en de SERV hebben op respectievelijk 14 en 18 oktober 2021 hun advies afgeleverd.

De Minaraad en de SERV hebben geen opmerkingen in verband met de actualisatie van verwijzingen die doorgevoerd worden in het Bodemdecreet.

De SERV en Minaraad onderschrijven de voorgestelde, meer zorgvuldige, definitie van de term "asbestveilig" in artikel 6, maar vragen om bijkomend te verduidelijken hoe omgegaan moet worden met afdruiptzones en de daarbij gepaard gaande met asbest vervuilde gronden. Deze verduidelijking is toegevoegd in de memorie bij artikel 6.

MINA en SERV stellen dat wijzigingsartikel 8 een meer systematisch databeheer beoogt in functie van beleidsmakers, -uitvoerders en -handhavers. Algemeen vragen de raden om, bij het opvragen en bewaren van informatie, steeds de effectieve meerwaarde hiervan voor de uitbouw van een circulaire economie voor ogen te houden, en hierbij ook het "only-once"-principe te implementeren en om dus geen bijkomende hinderpalen te creëren.

MINA en SERV geven aan dat bij de transitie naar een circulaire economie het belangrijk is om het gebruik van secundaire grondstoffen te stimuleren. De raden vrezen dat de creatie van een nieuw "transportdocument" een extra hinderpaal zal vormen voor het gebruik van secundaire grondstoffen en vragen daarom om deze bepaling te herzien en om de data-inzameling af te bakenen tot de afvalfase. Vanaf het moment dat een grondstof als product wordt ingezet, dient het productbeleid van toepassing te zijn.

De raden vragen bovendien dat de data-inzameling afgebakend blijft tot de afvalfase. Vanaf het moment dat een grondstof als product wordt ingezet, dient het productbeleid van toepassing te zijn.

We volgen het algemene principe dat er geen extra hinderpalen voor de circulaire economie mogen opgeworpen worden. Om de hinder voor de circulaire economie tot een minimum te beperken is de tekst van het voorontwerp aangepast van 'materialen' naar 'grondstoffen'. Grondstoffen zijn in de afvalwetgeving (VLAREMA) gedefinieerd als bijproducten of afvalstoffen die de einde-afval-status bereikt hebben. Voor deze grondstoffen is het nodig om een opvolging tijdens transport te voorzien. De Europese wetgeving stelt immers dat afvalstoffen die overgegaan zijn van de afvalstatus naar de grondstoffenstatus moeten meegeteld worden als gerecycleerde afvalstoffen. Deze moeten dus geregistreerd worden. De OVAM is dus verplicht om over deze grondstoffen gegevens te verzamelen om te kunnen voldoen aan de Europese rapportageverlichtingen. Dat is momenteel ook reeds voorzien in de inkomende en uitgaande registers in VLAREMA. Het proces voor registratie en tracering van deze grondstoffen zal bovendien gemakkelijker verlopen als het transport vergezeld gaat van een (digitaal) document. Momenteel is trouwens ook reeds verplicht dat een bewijs van grondstofverklaring moet kunnen voorgelegd worden tijdens transport. We voorzien hiervoor ook een juridische basis via dit artikel. Bovendien werd recent door de afdeling handhaving vastgesteld dat materialenregisters op dit moment niet de identificatie van de afnemer bevatten. Men kan dus niet achterhalen door wie of waar de materialen (secundaire grondstoffen) werden gebruikt. Ook vanuit deze hoek werd gevraagd om deze registratie te bestendigen en uit te breiden met de gebruikers, met het oog op efficiëntere handhaving.

MINA en SERV stellen dat wijzigingsartikel 7 de conformering beoogt van het beheer van persoonsgegevens die worden bijgehouden bij data-inzameling over

afvalbeheer, aan privacyregels en aan de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming. De raden ondersteunen het opzet van deze wijzigingen en adviseren om de persoonsgegevens die verzameld worden in het kader van het beheer van afvalstoffen en materialen, enkel indien strikt noodzakelijk doorgegeven worden aan derden. De raden wijzen hier op de commerciële aard van de persoonsgegevens. In alle andere gevallen vragen MINA en SERV een aggregatie van de gegevens.

Wij gaan akkoord met de visie van de MINA en SERV. We zijn op de hoogte van het feit dat de gegevens die ingezameld worden in het kader van het afval- en materialenbeleid ook commercieel vertrouwelijke gegevens bevatten. We weten ook dat de gegevens die in het materialeninformatiesysteem worden opgeslagen commercieel vertrouwelijke gegevens zullen bevatten. De OVAM hanteert het principe dat commerciële gegevens niet worden vrijgegeven. Bij een vraag in het kader van openbaarheid van bestuur wordt bovendien steeds de afweging gemaakt of het belang van de openbaarmaking van de gegevens opweegt tegen het commerciële belang gekoppeld aan de gegevens. Het artikel waarnaar verwezen wordt handelt echter over het beheer van de persoonsgegevens (meer bepaald contactgegevens zoals namen adressen, e-mailadressen, ondernemingsnummers etc.). Het is duidelijk dat deze enkel doorgegeven zullen worden indien noodzakelijk. Om tegemoet te komen aan deze bezorgdheden werd zowel in het voorgestelde artikel 4/2, §8 als in het voorgestelde artikel 6 §5 een passage opgenomen die betrekking heeft op het feit dat de OVAM passende maatregelen zal nemen om de vertrouwelijke persoonsgegevens en de commercieel vertrouwelijke gegevens voldoende te beschermen. Dit wordt ook gespecificeerd in de memorie van toelichting.

In het voorgestelde artikel 6, §5 is toegevoegd dat de data van het materialeninformatiesysteem ook zullen gebruikt worden voor het voldoen aan de Europese en internationale rapporteerverplichtingen. Zo wordt dubbele rapportering vermeden.

Wijzigingsartikel 10 creëert de mogelijkheid om ook verplichtingen op te leggen aan de beheerders van online marktplaatsen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Minaraad en SERV vinden dit positief omdat dit een gelijk speelveld stimuleert tussen online en offline handel.

Wijzigingsartikel 19 bepaalt de oprichting van een sectoraal adviesorgaan betreffende de uitvoering van het asbestbeleid. Deze sectorraad zal niet-bindend advies geven over beroepsprocedures bij de interne beroepscommissie van een certificatie-instelling asbest, bij vragen van deze certificatie-instellingen inzake klachten enz. van certificaathouders en over de marktwerking inzake asbestinventarisatie. De Minaraad en de SERV gaan akkoord met de oprichting van deze adviesraad, maar vragen om bij de samenstelling de hele waardeketen te betrekken.

Dit advies werd niet gevolgd. De sectorraad is bedoeld als een technisch beroepscomité voor het certificatiesysteem. Ingaan op het advies, zou betekenen dat de sectorraad wordt verbreed tot een overkoepelend sectoroverlegorgaan of breed asbestforum. Buiten de reeds beoogde vertegenwoordigers (asbestdeskundigen, labo's, asbestverwijderaars, sociale partners en bouwsector via paritair comité bouw) zou dit betekenen dat partijen zoals vertegenwoordigers

van afvalintercommunales en privaatrechtelijke afvalinzamelaars moeten worden toegevoegd. Het is niet de bedoeling dat dit technisch comité een beleidsforum wordt. De beleidsaftoetsing voor het bredere asbestafbouwbeleid gebeurt binnen de reeds bestaande periodieke overlegorganen.

C2. Bespreking advies Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens

De Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens heeft advies gegeven op 12 oktober 2021.

Volgens de VTC vermeldt het voorontwerp niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (hierna AVG), de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC is van oordeel dat de verwerking van persoonsgegevens die hoort bij de bepalingen in het wijzigingsdecreet een rechtvaardigingsgrond kan vinden in het noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van een taak van algemeen belang. Daarom is dit verduidelijkt in de bespreking van artikel 7 in de memorie van toelichting.

Het voorontwerp bevat een bepaling die stelt dat de gegevens verwerkt worden door de OVAM, die dus de verwerkingsverantwoordelijke is. Er kan uit de tekst wel afgeleid worden wie de verwerkingsverantwoordelijke is, maar de VTC beveelt toch aan om deze al expliciet aan te duiden als deze toch al gekend is, zodat betrokkenen met zekerheid kunnen weten tot wie zich te richten. Dit is zo aangepast in voorgesteld artikel 4/2, §1.

De VTC vraagt om na te gaan of een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling noodzakelijk is. In de memorie van toelichting is bij het voorgestelde artikel 4/2, §1 verduidelijkt dat de OVAM zal nagaan of een gegevensbeschermings-effectenbeoordeling voor de datastromen met persoonsgegevens noodzakelijk is. Indien deze noodzakelijk is, zal deze ook uitgevoerd worden.

Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het voorontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten. Dit is toegevoegd in het voorgestelde artikel 4/2 §1 en de memorie van toelichting.

De locatiegegevens waarvan sprake in het voorgestelde artikel 4/2, §3 dienen enkel om de keten van afvalstoffen en materialen te kunnen volgen zodat de OVAM kan nagaan op welke locatie deze zich bevinden en zo nodig kan optreden. De betrokkenen zullen niet continu gevolgd worden. Het betreft enkel de locatie van

de start en de afgifte. De VTC adviseert daarom dat er uitdrukkelijk bepaald wordt dat de locatiedata die ingezameld worden enkel gebruikt mogen worden voor de wettelijk voorziene doeleinden, die uitdrukkelijk bepaald dienen te worden in het voorontwerp. Daarom is er een verduidelijking aangebracht in een nieuw artikel 4/2, §3 en de bijhorende memorie van toelichting.

In het oorspronkelijke artikel 4/2, §5 van het voorontwerp werd verwezen naar de regeling inzake openbaarheid van bestuursdocumenten (en de behandeling van parlementaire vragen). De VTC raadt evenwel af om naar deze algemene regels te verwijzen bij het bepalen van de essentiële elementen van de gegevensverwerking. Op advies van de VTC is deze verwijzing geschrapt. In de memorie is wel nog verduidelijkt dat gegevens kunnen worden doorgegeven in kader van openbaarheid van bestuur en de behandeling van parlementaire vragen.

De VTC is van oordeel dat het decreet dient te voorzien in een bewaartermijn van bepaalde duur die kan worden verantwoord. De termijn moet volgens de AVG bepaalbaar zijn, hetzij de periode (dan is het een bepaalde termijn) dan wel "de criteria ter bepaling van die termijn" (dan is het een bepaalbare termijn). Dit is zo aangepast in artikel 4/2, §6 en verder toegelicht in de memorie van toelichting.

De VTC vraagt de doeleinden te concretiseren voor de verwerking van persoonsgegevens, eventueel in uitvoeringsbesluiten. De OVAM is van oordeel dat in het decreet een algemeen overzicht van de doelstellingen van de verwerking van persoonsgegevens thuis hoort. In de uitvoeringsbesluiten zullen deze, waar nodig, verfijnd worden. Hiervoor is een delegatie voorzien in het voorgestelde artikel 4/2, §7 van het ontwerpdecreet.

De VTC raadt aan om beveiligingsmaatregelen te nemen. Deze zijn toegevoegd in artikel 4/2 §8 en in de memorie van toelichting.

C3. Bespreking advies Raad van State

De Raad van State heeft advies gegeven op 26 januari 2022.

In het ontworpen artikel 2, 19°, d), van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 (artikel 2, 3°, van het voorontwerp), is op vraag van de Raad van State de zinsnede "de afwijking, vermeld in artikel 3.78 tot en met 3.84 van het Burgerlijk Wetboek" vervangen door de zinsnede "de afwijking, vermeld in artikel 3.84 van het Burgerlijk Wetboek".

De Raad van State merkte op dat aan het einde van artikel 3 melding wordt gemaakt van "de toepassing van artikel 3.83 van het Burgerlijk Wetboek". Aan het einde van artikel 5 daarentegen wordt verwezen naar "de toepassing van artikel 3.78 tot en met 3.83 van het Burgerlijk Wetboek". De OVAM heeft de voorgestelde wijzigingen voorgelegd aan de Vlaamse Raad van het Notariaat, deel van de Koninklijke Federatie van het Notariaat vzw. De Raad van het Notariaat heeft erop gewezen dat het oude artikel 577-2 niet in één artikel opnieuw is opgenomen, maar dat de inhoud ervan verspreid staat over alle artikelen 3.78 tot en met 3.84. Zowel in artikel 3 als in artikel 5 moet dus verwezen worden naar "artikel 3.78 tot en met 3.83". Dit is zo aangepast.

Artikel 6 strekt tot het wijzigen van artikel 3 van het decreet van 23 december 2011. De Raad van State merkt op dat deze bepaling het laatst gewijzigd werd door artikel 4 van het decreet van 26 februari 2021 tot 'wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen'. Aan het einde van de inleidende zin van artikel 6 van het voorontwerp zijn derhalve de woorden "het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 maart 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:" worden vervangen door de woorden "het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:".

De Raad van State merkte op dat in het ontworpen artikel 4/2, 2°, van het decreet van 23 december 2011 melding wordt gemaakt van "de inning van heffingen". Zij wees erop dat de "milieuheffingen" het voorwerp uitmaken van de artikelen 44 tot 65 van het decreet, maar dat daarnaast in de artikelen 41 tot 43 van het decreet een regeling is opgenomen betreffende "milieubijdragen". De Raad van State vroeg om de formulering in het ontworpen artikel 4/2, § 2, 2° beter te laten aansluiten bij de gediversifieerde terminologie die in het decreet voorkomt. Artikel 4/2, 2° is daarom aangepast.

De Raad van State merkte op dat in het ontworpen artikel 4/2, § 3, van het decreet van 23 december 2011 wordt bepaald welke de precieze aard is van de betrokken gegevens. Zij vroeg zich af welke betekenis moet worden gehecht aan de woorden "over het algemeen", die voorkomen in het ontworpen artikel 4/2, § 3, eerste lid, van het decreet. Deze woorden mogen niet op zo een wijze worden begrepen dat ermee, ongeacht hun aard, andere categorieën van gegevens worden beoogd dan die welke in de ontworpen bepaling worden vermeld. Daarom is de zinsnede "over het algemeen" geschrapt.

De Raad van State vraagt om in het ontworpen artikel 4/2, § 6, van het decreet van 23 december 2011, een maximumtermijn voor het bewaren van de bankrekeningnummers, de locatiegegevens, en de namen en contactgegevens, in te schrijven, dan wel om de decreetgever in die bepaling in voldoende afgebakende criteria te voorzien voor het vastleggen van die termijn. Daarom is in het eerste en tweede lid van artikel 4/2, § 6 een bepaling toegevoegd.

Wat de bewaring van de ondernemings- en vestigingsnummers betreft, stemde de Raad van State in met het voorstel tot aanpassing van de redactie van de laatste zin van het ontworpen artikel 4/2, § 6, van het decreet van 23 december 2011.

De regeling van inwerkingtreding van artikel 18 van het voorontwerp is afgestemd op de regeling van inwerkingtreding van de bepaling die dat artikel beoogt te wijzigen, zijnde artikel 33/14 van het decreet van 23 december 2011. De Raad van State merkt op dat dergelijke werkwijze geenszins bevorderlijk is voor de duidelijkheid van de ontworpen regeling en voor de rechtszekerheid. Afgezien van de vraag of de betrokken zinsnede in de ontworpen bepaling dient te worden behouden, zou de commentaar die in de memorie van toelichting bij de artikelen 18 en 20 wordt gegeven, moeten worden aangevuld met de hiervoor beschreven wetshistoriek zonder dewelke het bijzonder moeilijk is om een voldoende inzicht te verwerven in de huidige stand van de decreetgeving en de wijzigingen die artikel

18 daaraan beoogt aan te brengen en om te begrijpen volgens welk complex systeem van inwerkingtreding aan de ontworpen wijzigingen uitwerking zal worden gegeven. In opvolging van deze aanbeveling is in de memorie van toelichting de historiek van het artikel vermeld om de inwerkingtreding te verduidelijken.

Aanvullend lijkt de zinsnede "en ten vroegste op 1 maart 2022", in artikel 20, overbodig of minstens verwarrend. Dit werd aangepast.

De Raad van State ziet ook geen reden om retroactiviteit te verantwoorden en geeft aan dat niet is aangetoond dat de terugwerkende kracht van de betrokken bepalingen onontbeerlijk zou zijn voor het verwezenlijken van een doelstelling van algemeen belang. Om die reden werd de bepaling "Artikel 15 en 16 hebben uitwerking hebben uitwerking met ingang van 17 augustus 2021" geschrapt.

De Raad van State merkt op dat het betrokken voorzitterschap in artikel 19 door een natuurlijk persoon dient te worden uitgeoefend die als zodanig moet worden omschreven in de ontworpen bepaling. De tekst werd aangepast.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Deze wijzigingen betreffen een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1.

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2.

Op 17 maart 2020 werd in het Belgisch Staatsblad de wet van 4 februari 2020 houdende boek 3 "Goederen" van het Burgerlijk Wetboek gepubliceerd. Met deze wet geeft de federale wetgever het goederen- of zakenrecht een grondige update, om de verschillende zakelijke rechten bestand te maken tegen de uitdagingen die de 21e eeuw brengt. Met de inwerkingtreding van het nieuwe goederenrecht op 1 september 2021, krijgen veel van de bepalingen uit het huidige Burgerlijk Wetboek dus een nieuw nummer. Deze wijzigingen zijn een aanpassing naar de nieuwe nummering van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 3.

Deze wijziging is een aanpassing naar de nieuwe nummering van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 4.

Deze wijziging is een aanpassing naar de nieuwe nummering van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 5.

Deze wijziging is een aanpassing naar de nieuwe nummering van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 6.

1° en 2° Dit is een verduidelijking van de bestaande definitie met toevoeging van de voorheen afzonderlijk in één artikel opgenomen definitie van asbestverdachte materialen.

3° De definitie van een asbestveilige toestand was voorheen enkel opgenomen in één artikel. Het was technisch nodig een asbestveilige toestand als concept overkoepelend te definiëren. Hierbij is de definitie die bestond aangevuld en verduidelijkt. Het behalen van een asbestveilige toestand voor elke locatie is het beleidsmatige einddoel van het asbestafbouwbeleid. Voor publieke gebouwen is dit verplicht. De toets gebeurt via de opmaak van een asbestinventarisatetest.

We beperken dit tot afvalstoffen omdat afvalstoffen een subcategorie zijn onder de grote noemer 'asbesthoudende materialen'. Het is dus een vervollediging en verduidelijking, geen beperking. Wanneer asbesthoudende materialen juridisch in de fase van afvalstof zijn gekomen spreken we over asbesthoudende afvalstoffen. Afvalstoffen mogen enkel op een locatie gestockeerd blijven indien daarvoor een

omgevingsvergunning werd afgeleverd. Het hergebruik is verboden en er rusten reeds decretale bepalingen op voor het beheer ervan.

Er is een uitzondering voorzien voor (on)uitgegraven steenslag en puinlagen omdat de bepalingen van het asbestafbouwbeleid enkel gelden voor constructies. Conform de decretale definitie van constructies zijn bodem, steenslag en puin uitgesloten onder wat een constructie is. De materialen vallen onder de bepalingen van het bodembeleid.

Pleisterwerk is uitgesloten omdat risicogebaseerd een veilig beheer mogelijk is voor een normaal gebruik van het gebouw. Opleggen dat - om asbestveilig te zijn - het pleisterwerk de facto moet verwijderd worden, botst op het feit dat dit te ingrijpend is om te realiseren in de context van een normaal gebruik van een gebouw of van een beperkte renovatie.

Afdruipzones en de daarbij gepaard gaande met asbest vervuilde gronden behoren net zoals andere asbestverontreinigde gronden tot het Vlaamse bodembeleid, verankerd in het Bodemdecreet en het Vlarebo. De scope van het asbestafbouwbeleid is decretaal en bij beslissing van de Vlaamse regering (20 juli 2018) afgebakend op constructies, waaronder gebouwen. Beheers-, onderzoeks-, sanerings- en reinigingsplichten voor asbestverontreinigde bodem zijn gereguleerd in het Bodemdecreet en het Vlarebo. Hieruit voortvloeiend is de erkenning en werking van de uitvoerende sectoractoren ook strikt regelgevend gescheiden: bodemsaneringsdeskundigen vs asbestdeskundigen, bodemsaneerders vs asbestverwijderaars.

Centraal in het asbestafbouwbeleid staat de invoering van een asbestinventarisatetest bij verkoop en tegen de mijlpaal 2032. Dit asbestinventarisatetest beschrijft het aanwezige asbest in constructie(s) en toetst of de constructie(s) asbestveilig zijn of niet. Uit de vaststelling van het asbestatetest volgen geen verwijderingsplichten voor de private eigenaar omdat decretaal de verwijderingsmijlpalen 2034 en 2040 enkel gelden voor eigenaars van publieke constructies. Het gros van de eigenaars met een asbestatetest, waaronder particulieren en bedrijven, is niet door deze verplichtingen gevat. Het asbestatetest is evenwel een sterk informerend en sensibiliserend instrument om de eigenaar te stimuleren om vrijwillig actie te ondernemen. Beschadigd asbesten dakmateriaal of ander beschadigd materiaal langs de buitenkant kan, gecombineerd met het ontbreken van bv. een goede waterafvoer leiden tot het 'afdruipen' van asbestvezels. Indien de asbestdeskundige dit vaststelt, zal hij dit opnemen in zijn inventaris. Op die manier worden eigenaars geïnformeerd over de potentiële aanwezigheid van asbest en hoe ze het veilig kunnen beheren. Op die manier faciliteert het asbestinventarisatetest de inventarisatie van afdruipzones en het informeren van de eigenaars. Het gaat over het signaleren van een potentiële aanwezigheid van asbest in de bodem door de asbestdeskundige. Die zal immers enkel op basis van een visuele inspectie kunnen vaststellen of er een mogelijk risico is. De asbestkundige kan niet vaststellen of er werkelijk sprake is van een bodemverontreiniging of wat de werkelijke omvang ervan is. De regelgeving rond hoe een verontreiniging moet worden vastgesteld en wanneer en hoe de afdruipzone desnoods moet verwijderd worden is voorwerp van het bodembeleid en gereguleerd in het Bodemdecreet en het Vlarebo.

4° Deze toevoeging verduidelijkt dat de beschadiging slaat op het bedekkende materiaal en niet op het asbesthoudende materiaal.

5° Deze vervanging is een technische verduidelijking.

6° Deze definitie was voorheen enkel opgenomen in één artikel. Het was nodig dit overkoepelend te definiëren.

7° Deze definitie is nodig om de maatregelen af te bakenen die genomen worden om een risico van een asbesthoudend materiaal te verlagen tot een laag risico.

8° Deze definitie was voorheen enkel opgenomen in één artikel. Het was nodig dit overkoepelend te definiëren en te verduidelijken voor de asbesthoudende materialen die een risico vormen maar niet weggenomen kunnen worden omdat ze niet eenvoudig bereikbaar zijn.

10° Deze definitie was voorheen enkel opgenomen in één artikel. Het was nodig dit overkoepelend te definiëren afgestemd op de nieuwe definitie "asbestveilig". Voor de beoordeling van het risico van asbesthoudende materialen die geen afvalstof zijn, hanteert een asbestdeskundige inventarisatie het standaard risicobeoordelingsmodel dat opgenomen is in de databank asbestinventarisatie. Na het doorlopen van deze risicobeoordeling bekomt de asbestdeskundige als uitkomst voor een asbesthoudend materiaal één van volgende mogelijkheden: zeer laag – laag risico of verhoogd – hoog risico. Het risico bepaalt of de kans op het vrijkomen van asbestvezels gering of hoog is. Wordt voor een asbesthoudend materiaal een laag risico vastgesteld dan hoeft dit materiaal niet weggenomen te worden om een asbestveilige toestand te bekomen. In een veilig beheer is het dan de bedoeling deze status te behouden. Is het risico verhoogd dan moet het asbesthoudende materiaal wel weggenomen worden tenzij het niet eenvoudig bereikbaar is, dan valt het toch onder een veilig beheer indien een risicobeheersmaatregel werd genomen om het risico van verhoogd-hoog naar zeer laag-laag te brengen.

Tot slot zijn er asbesthoudende materiaal die juridisch gezien als afvalstof moeten beschouwd worden. Bijvoorbeeld een stapel gedemonteerde golfplaten of resten van leidingisolatie die na verwijdering achtergebleven zijn op de keldervloer. Asbesthoudende afvalstoffen die eenvoudig bereikbaar zijn, moeten weggenomen worden om een asbestveilige toestand te bekomen. Zijn ze niet eenvoudig bereikbaar dan moet de beheerder alle maatregelen nemen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om het gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu, meer bepaald het risico voor water, lucht en bodem te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Deze formulering aligneert met een bestaande bepaling in het decreet inzake het beheer van afvalstoffen. Niet eenvoudig bereikbare afvalstoffen zijn bijvoorbeeld resten van een onzorgvuldige verwijdering van een asbesthoudende dakleien die achtergebleven zijn tussen de zolderafwerking en de nieuwe dakbedekking en isolatie.

Artikel 7. Deze bepaling maakt mogelijk dat de OVAM persoonsgegevens verzamelt en verwerkt. Dit is gerechtvaardigd omdat deze persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van taken van algemeen belang. De persoonsgegevens zullen vooral verwerkt worden om een betere controle te kunnen uitvoeren op de registratie van afvalstoffen- en materialengegevens,

voor de verlening van subsidies en de inning van heffingen. Het nieuwe artikel 4/2 geeft aan met welk doel deze gegevens worden verzameld en waar deze gegevens kunnen op slaan. Ze bepaalt ook aan wie de OVAM deze gegevens kan kenbaar maken en wanneer ze zullen worden verwijderd.

Paragraaf 1 van het nieuwe artikel 4/2 bevat de artikels van het decreet waaraan administratieve processen gekoppeld zijn waarin persoonsgegevens kunnen opgevraagd worden. In deze paragraaf wordt de OVAM aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens. In deze rol zal de OVAM nagaan of een gegevensbeschermingseffectbeoordeling noodzakelijk is. Met het oog op het informeren van de betrokkenen over de verwerking van hun gegevens, hun rechten en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten, zal de OVAM op de formulieren en in de web-loketten waar persoonsgegevens opgevraagd worden disclaimers voorzien met deze informatie.

Paragraaf 2 van het nieuwe artikel 4/2 bevat de doelen waarvoor de persoonsgegevens opgevraagd worden. Waar nodig zullen deze in de uitvoeringsbesluiten verder verfijnd worden. Hiertoe wordt in §7 delegatie gegeven aan de Vlaamse regering.

Paragraaf 3 van het nieuwe artikel 4/2 bevat de aard van de persoonsgegevens die opgevraagd worden. Voor de locatiegegevens van start- en eindpunt van afval- en materialentransporten wordt het doel van de verwerking beperkt tot het traceren van de afvalstoffen en materialen en het toezicht op dit decreet. Op deze manier zullen we de keten van afvalstoffen en materialen kunnen volgen zodat de OVAM en de toezichthouders kunnen nagaan op welke locatie deze zich bevinden en zo nodig kan optreden.

Paragraaf 4 van het nieuwe artikel 4/2 bevat de personen van wie mogelijks persoonsgegevens worden verwerkt.

Paragraaf 5 van het nieuwe artikel 4/2 bevat de entiteiten aan wie persoonsgegevens kunnen worden doorgegeven. Naast de vermelde entiteiten kunnen deze gegevens worden doorgegeven in het kader van vragen met betrekking tot de openbaarheid van bestuur, en vragen in het kader van de parlementaire werking.

In paragraaf 6 van het nieuw artikel 4/2 wordt de bewaartermijn van de persoonsgegevens geregeld. De OVAM hanteert een standaardtermijn van 20 jaar na het afsluiten van het dossier voor het bewaren van de persoonsgegevens, en meer specifiek de bankrekeningnummers, de locatiegegevens, de namen en de contactgegevens. Daarnaast zal de OVAM per administratief proces waar persoonsgegevens opgevraagd worden een specifieke bewaartermijn met een motivering opnemen in de selectielijsten die in het kader van artikel III.87 van het bestuursdecreet worden opgesteld. Indien deze specifieke termijn korter is dan 20 jaar, geldt de specifieke bewaartermijn. Verder engageert de OVAM zich om deze selectielijsten voor 30 april 2022 ter goedkeuring aan te bieden aan de selectiecommissie. Deze specifieke termijnen zijn van toepassing op de bankrekeningnummers, de locatiegegevens, de namen en de contactgegevens. De ondernemingsnummers en vestigingsnummers worden voor onbepaalde tijd bijgehouden om ook in de toekomst nog analyses van de stand van het leefmilieu in het verleden toe te laten.

Paragraaf 7 van het nieuwe artikel 4/2 bevat een delegatie aan de Vlaamse Regering om de verwerking van persoonsgegevens, waar nodig meer in detail te regelen. Deze delegatie is nodig omdat de processen waarbinnen persoonsgegevens opgevraagd en verwerkt worden zeer divers zijn en het daarom nodig is om processpecifieke bepalingen in de uitvoeringsbesluiten op te nemen.

Paragraaf 8 van het nieuwe artikel 4/2 bepaalt dat de OVAM de nodige en passende maatregelen gaat nemen om de persoonsgegevens te beschermen. De OVAM houdt hierbij rekening met de stand van de techniek, de kosten en de risico's.

Artikel 8. Met de bepaling in het toegevoegde 2^e lid van paragraaf 2 wordt een juridische basis voorzien om de voorwaarden vast te leggen waaraan digitale identificatieformulieren moeten voldoen en hoe deze moeten uitgewisseld worden met de OVAM en de toezichthouders. Deze gegevens zijn van groot belang voor de tracering van afvalstromen en de controle en handhaving op afvalstoffentransporten.

Met de bepaling in de toegevoegde paragraaf 4 wordt mogelijk gemaakt dat de Vlaamse overheid nadere regels vaststelt met betrekking tot documentatie die moet worden voorzien die het transport van afvalstoffen, bijproducten of grondstoffen die niet langer als afvalstof worden beschouwd, vergezelt. Dit kan b.v. nodig zijn om een betere traceerbaarheid van materialen te garanderen of om na te gaan of materiaalstromen wel onder het juiste juridische statuut (afval of grondstof) worden vervoerd.

Met de bepaling in paragraaf 5 wordt een juridische basis voorzien voor het opzetten van een Vlaams materialeninformatiesysteem en het beheer en gebruik ervan. Enkel de gegevens die in het kader van §1 tot en met §4 van artikel 6 van het decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalstromen en afvalstoffen gemeld worden aan de OVAM of uitgewisseld worden met de OVAM, vormen de input van het materialeninformatiesysteem. Het doel is om dit materialeninformatiesysteem te gebruiken voor de tracering van afvalstoffen en grondstoffen, het uitvoeren van de bepalingen en opvolgen van de doelstellingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten en het voldoen aan Europese en internationale rapporteerverplichtingen, waaronder de bepaling van de recyclagegraad van de afvalstoffen. Met "grondstoffen" worden bedoeld afvalstoffen of bijproducten die - al of niet na een of andere bewerking - omwille van hun aard en samenstelling en de zekerheid van gebruik in een nieuwe toepassing, geen afvalstatuut (meer) dragen.

Omdat het materialeninformatiesysteem ook commercieel vertrouwelijke gegevens zal bevatten werd een lid ingevoegd dat bepaalt dat de OVAM de nodige en passende maatregelen moet nemen om deze gegevens te beschermen. Meer specifiek zal in het kader van het materialeninformatiesysteem een beheerkader voor deze gegevens worden opgemaakt waarin de risico's geïdentificeerd worden en voor elk risico de nodige beheersmaatregelen zullen beschreven worden. Hierbij zal specifiek aandacht besteed worden aan het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de systemen te garanderen. Ook wordt daarbij een procedure opgenomen voor het op gezette tijden testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de beheersmaatregelen ter beveiliging van de gegevens.

Artikel 9. De omschrijving van asbestverdacht materiaal wordt hier geschrapt, omdat dit wordt gedefinieerd in artikel 3 van het materialendecreet.

Artikel 10. De wijziging verbreedt het spectrum van actoren aan wie maatregelen kunnen worden opgelegd in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. De verbreding beoogt in de eerste plaats online marktplaatsen. Deels fungeren zij enkel als platform waarop andere producenten hun producten verkopen. Voor die activiteit zijn zij op dit moment dus niet gevat door de omschrijving van producent. Toch is het wenselijk dat ook aan online marktplaatsen bepaalde maatregelen kunnen worden opgelegd om mee invulling te geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Dit vooral in de strijd tegen freeriders die vanuit het buitenland via online marktplaatsen hun producten op onze markt verkopen. Het is van belang deze freeriding maximaal in regel te brengen om zo de financiële draagkracht van de bestaande systemen te vrijwaren en een gelijk speelveld te creëren met fysieke en online verkoop op ons grondgebied.

Artikel 11. Het betreft hier een correctie van het materialendecreet om een foutieve verwijzing recht te zetten.

Artikel 12. Deze vervanging verduidelijkt dat het plaatsen van constructies zoals zonnepanelen, overzetskappen en reclamepanelen over niet-asbesthoudende dak- en gevelbekleding ook niet mogelijk is indien daarbij onderliggende asbesthoudende materialen beschadigd worden. Door de beschadiging komen asbestvezels vrij in de binnenruimte of buitenomgeving. De beschadigingen ontstaan bij het breken, doorboren of doorslijpen van het onderliggende asbesthoudende materiaal om de constructies te kunnen bevestigen. Vaak gaat het om asbesthoudende onderdakplaten.

Dit artikel vermijdt ook dat eigenaars de aanwezige asbesthoudende materialen die niet asbestveilig zijn, gaan verbergen of de noodzaak van het wegnemen gaan vermijden door het in te sluiten of te bedekken. Op die manier zouden de risico's verborgen worden en doorgeschoven worden naar volgende generaties. Voor asbesthoudende dak- en gevelbekleding is het insluiten of bedekken altijd verboden.

Artikel 13. Deze schrapping is nodig omdat bepaalde zinnen van het vermelde lid 3 van art. 33/6 met dit wijzigingsdecreet wordt geschrapt.

Artikel 14. De omschrijvingen voor een asbestveilige toestand en asbesthoudende materialen worden geschrapt omdat ze gedefinieerd worden in artikel 3 van het materialendecreet.

Artikel 15. Dit is een taalkundige rechtzetting. Het gaat om werkzaamheden die plaatsvinden aan een constructie en niet om werkzaamheden die plaatsvinden binnen een constructie.

Artikel 16. Deze vervanging is een aanpassing naar aanleiding van de wijziging in het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 17. De toevoeging in punt 2° bepaalt dat eigenaars het insluiten of bedekken van asbesthoudende materialen moeten melden bij de opmaak van een asbestinventaris, als zij hiervan zelf op de hoogte zijn of behoren te zijn. Dit vermijdt dat asbesthoudende materialen bewust worden verborgen en maakt het mogelijk nieuwe eigenaars en aannemers hierover te informeren zodat geen blootstellingsrisico's of kosten kunnen ontstaan door het onvoorzien aantreffen of beschadigen.

De toevoeging in punt 3° is nodig om de verdere uitwerking door de Vlaamse Regering mogelijk te maken.

Artikel 18. Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 33/14 van het Materialendecreet. De vervanging is een aanpassing naar aanleiding van de wijziging in het Burgerlijk Wetboek. De opheffing in punt 2° is ingegeven vanuit het feit dat nieuwe, technische ontwikkelingen inzake de authentieke bronnen die voor een unieke locatie de eigenaarsgegevens bevatten, deze registratie van de nieuwe eigenaar door de notaris overbodig maken.

Overeenkomstig artikel 20 van het voorontwerp treedt dit artikel "in werking 7 maanden na de publicatie van zowel het ministerieel besluit houdende certificatiereglement asbest, het inspectieprotocol asbestinventarisatie als het ministerieel besluit houdende retributies inzake asbestinventarisatie voor alle onderhandse aktes of overeenkomsten tot overdracht van een toegankelijke constructie met risicobouwjaar, die gesloten zijn vanaf die datum. In afwijking hiervan treedt artikel 18 in werking op 1 mei 2025 voor de gemeenschappelijke delen van toegankelijke constructies met risico-bouwjaar die onder het stelsel van gedwongen mede-eigendom vallen".

Artikel 33/14 werd in het decreet van 23 december 2011 ingevoegd bij artikel 24 van het decreet van 29 maart 2019 'tot wijziging van diverse bepalingen van titel X van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen'. Ter uitvoering van artikel 29 van dat decreet bepaalt de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding van het voornoemde artikel 24.

Ter uitvoering van artikel 29 van het decreet van 29 maart 2019 wordt in artikel 86 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2021 'tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen' bepaald dat artikel 24 van het decreet van 29 maart 2019 als volgt in werking treedt: "Artikel 24 van het decreet van 29 maart 2019 tot wijziging van diverse bepalingen van titel X van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, treedt in werking 7 maanden na de publicatie van zowel het ministerieel besluit houdende certificatiereglement asbest, het inspectieprotocol asbestinventarisatie als het ministerieel besluit houdende retributies inzake asbestinventarisatie en ten vroegste op 1 maart 2022, voor alle

onderhandse aktes of overeenkomsten tot overdracht van een toegankelijke constructie met risicobouwjaar, die gesloten zijn vanaf die datum.

In afwijking van het eerste lid treedt artikel 24 van het decreet van 29 maart 2019 tot wijziging van diverse bepalingen van titel X van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen in werking op 1 mei 2025 voor de gemeenschappelijke delen van toegankelijke constructies met risicobouwjaar die onder het stelsel van gedwongen mede-eigendom vallen.”

Artikel 33/14 van het decreet van 23 december 2011 werd ondertussen gewijzigd bij artikel 18 van het decreet van 26 februari 2021 'tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen'. Luidens artikel 27 van dat decreet treedt artikel 18 ervan in werking op dezelfde datum als artikel 33/14 van het decreet van 23 december 2011.

De regeling van inwerkingtreding van artikel 18 van het voorontwerp is afgestemd op de regeling van inwerkingtreding van de bepaling die dat artikel beoogt te wijzigen, zijnde artikel 33/14 van het decreet van 23 december 2011.

Artikel 19. Dit artikel beschrijft de initiatie van een sectorraad asbest, die fungeert als overkoepelend, technisch adviescomité binnen het kwaliteitsborgingsysteem voor gecertificeerde asbestdeskundigen inventarisatie. De klemtoon ligt op niet bindende adviesverlening.

Artikel 20. De regeling van inwerkingtreding van artikel 18 van het voorontwerp is afgestemd op de regeling van inwerkingtreding van de bepaling die dat artikel beoogt te wijzigen, zijnde artikel 33/14 van het decreet van 23 december 2011, waarvan de historiek te vinden is bij de toelichting van artikel 18.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR